

คำนำ

ถั่วเหลือง (*Glycine max* (L.) Merrill) เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่ใช้เป็นพืชสกัดน้ำมันและอาหารสัตว์ ปัจจุบันความต้องการภายในประเทศสูงมาก ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายเร่งรัดการเพิ่มผลผลิตถั่วเหลือง ให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ โดยเน้นความสำคัญในการใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองที่มีคุณภาพดีและถูกต้องตรงตามพันธุ์ และการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง เพื่อจำหน่ายให้เกษตรกรนั้น เป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์หลัก เพื่อส่งมอบให้กรมส่งเสริมการเกษตรใช้ผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายและเมล็ดพันธุ์จำหน่ายให้แก่เกษตรกรต่อไป ซึ่งในปัจจุบันนี้ทางกรมส่งเสริมการเกษตร ไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่ายให้เพียงพอแก่ความต้องการเกษตรกรได้ ดังนั้นจึงต้องให้ความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการผลิตเมล็ดพันธุ์ด้วยตนเอง และในปัจจุบันมีเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำมีหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์ สจ.4, สจ.5 และ ชม.60 โดยเฉพาะพันธุ์ ชม.60 เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงและเกษตรกรมีความต้องการมาก แต่เมล็ดพันธุ์ ชม.60 มีไม่เพียงพอแก่ความต้องการของเกษตรกร ทั้งนี้เนื่องมาจากปัญหาด้านคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ ซึ่งปัญหาที่สำคัญอันหนึ่งคือผิวเปลือกมีรอยร่น และการร่นจะมีมากขึ้นแตกต่างกันไปในแต่ละฤดูปลูก Mahmound et al., (1985) สรุปว่าการปลูกถั่วเหลืองช้าหรือเร็วเกินไปทำให้มีปริมาณเมล็ดชั้นสูง ซึ่งเป็นผลมาจากความชื้นในอากาศที่เปลี่ยนแปลง Savagatrup (1989) รายงานว่าเปอร์เซ็นต์ของเมล็ดชั้นของถั่วเหลืองพันธุ์ Davis เพิ่มขึ้น เมื่อเก็บเกี่ยวล่าช้าไปกว่าระยะที่เมล็ดสุกแก่ทางสรีรวิทยา เมล็ดชั้นนั้นจะสูญเสียความงอกและมีคุณภาพต่ำกว่าเมล็ดที่ไม่ย่น ศุภชัยพิชัย ไร่ เชียงใหม่ ได้รายงานผลของการผลิตเมล็ดพันธุ์หลักถั่วเหลืองชม.60 ในฤดูฝนปี 2535 คัดแยกและทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์หลังการนวดเมล็ดพันธุ์ได้ผลผลิต 43,000 กก. และหลังจากทำการคัดแยกและทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ ได้ผลผลิตเหลือ 29,000 กก. โดยพบว่าการสูญเสียได้แก่เมล็ดสีม่วง สีเขียว เมล็ดชั้น 45.5 เปอร์เซ็นต์ และมีเมล็ดชั้นปะปนถึง 20 เปอร์เซ็นต์ ในจำนวนเมล็ดพันธุ์ที่สูญเสียมีความงอกโดยเฉลี่ย 60 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เนื่องมาจากในขณะเก็บเกี่ยวมีฝนตก และความชื้นในอากาศค่อนข้างสูง จึงทำให้เก็บเกี่ยวล่าช้ากว่ากำหนด ซึ่งการคัดเมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้คุณภาพทั้งนี้ต้องใช้แรงงานและค่าใช้จ่าย

จ่ายจำนวนมาก การเกิดรอยย่นที่ผิวเปลือกนี้จะมีมากน้อยแตกต่างกันไปตามปริมาณพื้นที่ของผิวเปลือก

ดังนั้น ถ้าหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการย่นของเมล็ดกับช่วงอายุการเก็บเกี่ยวต่อปริมาณการย่นของเมล็ดและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะบ่งชี้ได้ว่า คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าวเหลืองที่มรรอยย่นปะบนอยู่นั้นเป็นเช่นไร เมล็ดย่นระดับใดของพันธุ์ต่างๆที่ยังสามารถใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ได้ และระดับใดควรทำการตัดทิ้ง ตลอดจนยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในงานวิจัย เพื่อแก้ปัญหาการเกิดรอยย่นที่ผิวของเปลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวเหลือง เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ใหม่คุณภาพสูงต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved